

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/10/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5817204612
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5817204612.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Yvetty Dzugasovej a sudcov JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v právnej veci navrhovateľky: N. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., V. Z. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Petrom Vevurkom, advokátom, so sídlom Y. XXX/XX, XXX XX W., proti osobe dôvodne podozrivej z násillia (ďalej len „odporca“): Y. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., U. XXX, zastúpený JUDr. Tomášom Pukajom, advokátom, so sídlom Q. námestie XXXX, XXX XX H. V., v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č.k. 1C/43/2017-14 zo dňa 27. októbra 2017, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Námestovo č.k. 1C/43/2017-14 zo dňa 27. októbra 2017 **m e n í t a k**, že návrh navrhovateľky **z a m i e t a**.

Odporcovi náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania **voči navrhovateľke n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie podľa § 324 ods. 1 CSP v spojení s § 325 ods. 1, ods. 2 písm. e/ CSP nariadil, aby odporca dočasne nevstupoval do rodinného domu súp. č. XXX, postaveného na parcele č. 1317/27, zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX kat. územia V., do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Námestovo pod č.k. 11Pc/2/2017 (výrok I.). Súčasne rozhodol, že navrhovateľka má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II.).

2. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že dňa 24.10.2017 v domácnosti matky, v ktorej žije so 4 maloletými deťmi, došlo k agresívnemu správaniu odporcu voči matke maloletých detí a maloletej W., aj keď fyzický útok odporcu nebol smerovaný priamo voči maloletej. Na následky fyzického útoku boli matka i maloletá ošetrené v zdravotníckom zariadení. Navrhovateľka osvedčila svoje tvrdenia predložením lekárskeho správ a potvrdenia o podaní oznámenia vo veci priestupku proti občianskemu spolunažívaniu. Vyjadrila obavu o svoj život a zdravie, ako i zdravie maloletých detí z dôvodu, že žalovaný sa nevie ovládať a jeho správanie je nevyspytateľné. Z uvedeného mal okresný súd osvedčenú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov a návrhu navrhovateľky v celom rozsahu vyhovel. Konštatoval, že agresívne správanie odporcu má nepochybne nepriaznivý vplyv na zdravý psychický vývin maloletých detí i navrhovateľku. V dôsledku konania odporcu sa vytvára vnútorné napätie v domácnosti matky s deťmi. Právne účinky neodkladného opatrenia časovo obmedzil v súlade s návrhom, t.j. do právoplatného skončenia veci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

3. Keďže navrhovateľka mala plný úspech vo veci, priznal jej nárok na plnú náhradu trov konania (§ 255 ods. 1 CSP).

4. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie odporca. Z dôvodov podaného odvolania vyplýva, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný, pretože nie je dostatočne preukázané splnenie základných zákonných podmienok na jeho vydanie. Navrhovateľka neosvedčila dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má neodkladným opatrením poskytnúť ochrana. Ďalej

dostatočne neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania takýmto spôsobom. Odporca napadol fyzicky navrhovateľku jedinýkrát, a to iba v sebaobrane, keď na neho navrhovateľka útočila. Odvolal sa na videozáznam zachytávajúci priebeh tejto udalosti, z ktorého je zrejmé, že navrhovateľka útočí na odporcu. Na ďalšie fyzické napadnutie alebo iné násilie nemá odporca dôvod. Navrhovateľka žiadnym hodnoverným spôsobom nepreukázala tvrdenia, že žalovaný sa nevie ovládať a jeho správanie je nevyspytateľné. Práve naopak, z videozáznamu je nepochybne preukázateľné, že navrhovateľka sa správala nevyspytateľne, agresívne a pomätene. Podstatné je, že odporca sa v predmetnom dome nezdržiava. Adresu trvalého pobytu má mimo uvedenej nehnuteľnosti. Do predmetného domu si chodí vyzdvihnúť iba svoje maloleté deti.

5. K podanému odvolaniu sa vyjadrila navrhovateľka, ktorá žiadala napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Uviedla, že dôvody na jeho nariadenie sú objektívne preukázané. Odporca sa voči nej správal agresívne, pričom jeho nevraživosť voči nej narastá. Je neakceptovateľné, aby odporca na navrhovateľku akýmkoľvek spôsobom útočil (nielen fyzicky, ale i slovne) a takto konal za prítomnosti maloletého dieťaťa. Tvrdenia odporcu, že on bol obeťou útoku, sú vykonštruované a tieto sa nezakladajú na pravde. Poukázala, že v mesiaci október (obdobie útoku) prežívala ťažké životné obdobie, výlučne sa starala o 4 maloleté deti a súčasne o chorú matku v poslednom štádiu onkologického ochorenia. Jej bývalý manžel kedykoľvek vstupoval do obydľia rodinného domu, ktorý síce je spoločným majetkom, manžel ju však chodil v tomto neľahkom období provokovať, kontrolovať. Keď sa jeho neustálym kontrolám a provokáciám vzoprela, neovládol sa a zaútočil na ňu. Toto konanie vyvolalo v nej strach a obavu z opakovania takéhoto konania. Poukázala na existenciu právneho vzťahu medzi navrhovateľkou a odporcom, keďže ako bývalí manželia a rodičia piatich detí doposiaľ nemajú vyporiadané zaniknuté bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Otec má upravený styk s deťmi tak, že si deti môže vyzdvihnúť v mieste ich bydliska. Otec si naďalej bude môcť deti preberať na adrese ich bydliska, ale nebude môcť dočasne vstúpiť do rodinného domu do času, pokiaľ sa nerozhodne vo veci samej vedenej na Okresnom súde Námestovo sp.zn. 11Pc/2/2017. Právo na ochranu života a zdravia má absolútnu povahu, pričom je silnejšie ako vlastnícke (spoluvlastnícke) právo násilníka, či ako právo na obydľie. Súčasne nejde o situáciu, že by odporca ostal bez akéhokoľvek obydľia, bez možnosti bývania. Odporca nadobudol kúpnu zmluvou, ktorej vklad bol povolený dňa 13.06.2017, spoluvlastnícky podiel v 1/2-ici k nehnuteľnosti, rodinnému domu v obci F. súp. č. XXX (LV č. XXXX kat. územia F.). Naproti tomu ona nemá inú možnosť zabezpečenia si bývania, kde by nemusela trpieť nepredvídateľné a meniace sa nálady odporcu a zároveň by neboli s deťmi vystavovaní náladám a agresii odporcu, pretože nevlastní žiadnu inú nehnuteľnosť a platenie nájomného si nemôže dovoliť, t.č. je na predĺženej rodičovskej dovolenke. Požiadala o poskytnutie dávky v hmotnej núdzi. Pripojením rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo zo dňa 03.03.2017 a zo dňa 15.6.2017 preukazovala svoju sociálnu situáciu.

6. Odvolacia replika odporcom nebola podaná.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario toto rozhodnutie v zmysle § 388 CSP zmenil spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia.

8. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v predmetnej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, ktoré vzhľadom na charakter požadovanej súdnej ochrany v čase rozhodnutia mal k dispozícii a na ich základe dospel k právnym záverom o dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia v žiadanom rozsahu.

9. Treba zdôrazniť, že dokazovanie v konaní o vydanie neodkladného opatrenia nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. To je pojmovo vylúčené. Toto dokazovanie preto teória práva označuje ako osvedčovanie. Na rozdiel od dokazovania, osvedčovanie znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Pri ich zisťovaní súd neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takého postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvyš pravdepodobné. Všetky zásady dokazovania platné v civilnom procese sa však nemôžu

uplatniť v celej šírke s ohľadom na potrebu poskytnutia rýchlej a účinnej ochrany práv, ktoré majú byť predmetom vydaného neodkladného opatrenia.

10. V čase rozhodovania o podanom odvolaní mal odvolací súd k dispozícii nový dôkazný prostriedok pripojený odporcom k odvolaniu - záznam na CD nosiči. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má vychádzať zo všetkých dostupných dôkazov, preto odvolací súd tento dôkaz pripustil, vykonal ho, pričom mal za to, že vykonaním takéhoto dôkazu sa rozhodnutie vo veci môže vo väčšej miere priblížiť ideálu spravodlivého rozhodnutia.

11. Odvolací súd si týmto spôsobom dotvoril skutkový stav vo veci zistený súdom prvej inštancie. Poukazuje pritom na ust. § 366 písm. d/ CSP, z ktorého vyplýva, že novoty môže odvolateľ použiť v tomto prípade len vtedy, ak ich v konaní pred súdom prvej inštancie nemohol použiť bez vlastnej viny. Práve týmto ustanovením je prelomená zásada vyplývajúca z ustanovenia § 329 ods. 2 CSP, že pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Vzhľadom na uvedené nie je možné okresnému súdu vytknúť nedostatky procesného postupu pri zisťovaní skutkového stavu veci a následne ani právne posúdenie veci, ku ktorému v napadnutom rozhodnutí dospel.

12. V záujme zachovania kontradiktórnosti konania odvolací súd zaslal tento nový dôkazný prostriedok na vyjadrenie navrhovateľke a umožnil sa jej k nemu vyjadriť.

13. Navrhovateľka sa vyjadrila k novému dôkazu, k predmetnej nahrávke. Uviedla, že sa opakovane dožadovala mobilného telefónu, ktorý jej odporca neoprávnene zadržoval, a napriek vyhrotenej situácii (kriku, plaču detí a žiadostiam navrhovateľky) bez prejavu empatie situáciu vyhrocoval do absurdna. Z konania odporcu je zrejmé, že sa voči navrhovateľke správa arogantne, vyslovene ju provokuje, neberie ohľad na mal. deti, ich strach zo situácie, ktorú úmyselne a cielene vyvolal. O to viac vyznieva potreba dočasne upraviť pomery a neodkladné opatrenie sa javí ako nevyhnutné.

14. Odporca na vyjadrenie navrhovateľky nereagoval.

15. Ustanovenie § 325 ods. 1 CSP upravuje dva zákonné dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to: 1/ je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán, alebo 2/ ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

16. Neodkladné opatrenie je najtypickejší zabezpečovací prostriedok civilného procesu, ktoré sa uplatňuje v činnosti súdu pred začatím konania, v konaní o veci samej i po skončení konania. Ide o provizórnu úpravu pomerov strán konania s cieľom umožniť plynulý priebeh rozhodovania vo veci samej, či zabezpečiť realizáciu priznaných nárokov úspešnej strany.

17. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že jeho nariadenie je podľa zákonných predpokladov prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi stranami a tieto právne vzťahy vyžadujú neodkladnú úpravu. Zároveň sa v právnych vzťahoch medzi stranami nesmie vytvoriť nenávratný stav a nesmie sa neprimeraným spôsobom zasahovať do vzťahov medzi stranami.

18. Civilný sporový poriadok upustil od pôvodnej koncepcie bezpodmienečnej väzby predbežného opatrenia na konanie vo veci samej (pôvodne § 74 a nasl. a § 102 OSP). Navrhovateľ sa môže domáhať súdnej ochrany prostredníctvom neodkladného opatrenia bez toho, aby na súde súčasne prebiehalo súvisiace konanie vo veci samej.

19. V posudzovanom prípade sa navrhovateľka domáha súdnej ochrany výlučne návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia. Zánik neodkladného opatrenia viaže na právoplatné skončenie konania vedeného na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 11Pc/2/2017 (konanie o vyporiadanie BSM).

20. Pre úplnosť odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní o vydanie neodkladného opatrenia pred začatím konania, zohľadňujúc uvedené štádium konania, sú účastníkmi konania navrhovateľ a osoba dôvodne podozrivá z násilia (pre zjednodušenie v ďalšom texte označená ako odporca) a nie žalobca a žalovaný ako strany sporu.

21. Z obsahu spisového materiálu mal odvolací súd osvedčené, že účastníci konania sú bývalí manželia, rodičia 5 maloletých detí (maloletej U., nar. XX.XX.XXXX, maloletej N., nar. XX.XX.XXXX, maloletej Y., nar. XX.XX.XXXX, maloletej W., nar. XX.XX.XXXX a maloletého Z., nar. XX.XX.XXXX), pričom maloletá U. je v osobnej starostlivosti otca a ďalšie maloleté deti sú v osobnej starostlivosti matky. Práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom boli naposledy upravené rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp.zn. 1P/19/2016 zo dňa 15.05.2017, ktorým súd schválil medzi rodičmi rodičovskú dohodu. V rámci tejto rodičovskej dohody bol upravený aj styk rodičov s maloletými deťmi. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý párný víkend v kalendárnom mesiaci, v sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod., v nedeľu od 12.00 hod. do 18.00 hod. a následne bol styk upravený aj počas sviatkov a prázdnin. Medzi účastníkmi konania je vedené konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Matka spolu s maloletými deťmi býva v rodinnom dome, ktorý je predmetom tohto vyporiadania. Nespornou skutočnosťou je, že odporca v tomto dome nebýva, chodí si tam iba prevziať deti. Podľa tvrdenia navrhovateľky napriek úprave styku odporcu s maloletými deťmi, tento sa s maloletými deťmi výlučne stretáva počas týždňa po práci, a to v rodinnom dome.

22. Navrhovateľka sa domáhala súdnej ochrany formou neodkladného opatrenia z dôvodu, že bola spolu s maloletou dcérou W. dňa 24.10.2017 o 19.00 hod. v spoločnom rodinnom dome fyzicky napadnutá odporcom. Dôvodnosť podozrenia z násilia osvedčila potvrdením o podaní oznámenia o spáchaní priestupku proti občianskemu spolunažívaniu vydaným ORPZ v Dolnom Kubíne, odbor poriadkovej polície, OO PZ Námestovo zo dňa 24.10.2017 a lekárskymi správami LSPP Oravskej polikliniky Námestovo zo dňa 24.10.2017. Z lekárskej správy spísanej pri ošetrení dieťaťa vyplýva, že mal. W. bola udretá na ústa otcom, úder smeroval na matku. Dieťa mierne krvácalo z pery, objektívny nález bol vyhodnotený ako opuch na dolnej pere vpravo, plytká trzná ranka 1 x 5 mm, bez znakov krvácania. Z lekárskej správy spísanej pri ošetrení navrhovateľky z popisu vzniku úrazu vyplýva, že navrhovateľka bola sočená bývalým manželom, spadla, udrela si pravé rameno a chrbát nad pravou lopatkou. Sťažovala sa na bolesť v týchto oblastiach. Z objektívneho nálezu vyplýva záver - rameno vpravo bez opuchu, bez hematómu, hybnosť v ramene plná voľná, mierna citlivosť v oblasti zadnej časti bicepsu a svalstva nad pravou lopatkou, lakrimozita (vyľakanosť) ako reakcia na stresovú udalosť.

23. Podľa § 325 ods. 2 písm. e/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť, aby nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násilia.

24. Citované zákonné ustanovenie predstavuje snahu zákonodarcu riešiť otázku domáceho násilia a situáciu jeho obetí. Predpokladom aplikácie tohto ustanovenia je určitý stupeň intenzity fyzického či psychického násilia, a to taký, ktorý znamená nezniesiteľnosť ďalšieho spolužitia s páchatelom násilného chovania. Intenzita násilného chovania musí byť teda spôsobilá natoľko znížiť kvalitu a možnosť spolužitia v spoločnej domácnosti, že sa toto spolužitie stane objektívne neakceptovateľným, prípadne až nemožným. Uvedené platí nielen v prípadoch žitia v spoločnej domácnosti, či v jednom dome alebo byte, ale napríklad aj pre prípady, keď obeť násilia v dome či v byte priamo nežije, avšak zdržiava sa v ňom napríklad z dôvodu pravidelných návštev iných osôb tam žijúcich. Pre rozhodnutie súdu je preto významným stupeň vyvinutého fyzického či psychického násilia, resp. hrozba takéhoto správania. Keďže rozhodnutie súdu v zmysle § 325 ods. 2 písm. e/ CSP je významným zásahom do práv a predstavuje určitú sankciu vo vzťahu k páchatelovi násilia, musí byť už samotná existencia konkrétneho fyzického či psychického násilia, alebo existencia jeho hrozby dostatočne osvedčená, pričom dôkazné bremeno zaťažuje navrhovateľa.

25. Pojem násilie ako taký nie je nikde vo všeobecne záväznom právnom predpise formulovaný, avšak jeho základným charakteristickým znakom je úmysel. Násilie je následkom istého druhu ľudského konania, ktoré je zámerné. Ide o telesnú, aj duševnú ujmu. Deklarácia o odstránení násilia páchaného na ženách, schválená Valným zhromaždením OSN v roku 1993 ho označuje ako akýkoľvek násilný čin, ktorý vedie alebo by mohol viesť k fyzickej, sexuálnej alebo psychickej ujme alebo zraneniu, vrátane vyhrážania sa takýmito činmi, zastrasovania alebo svojvoľného obmedzovania slobody, a to vo verejnom alebo v súkromnom živote.

26. Skutková podstata domáceho násilia sa nevzťahuje na ojedinelé roztržky či hádky, ani na argumentačné konflikty medzi partnermi, ktoré sklzánu do násilnej podoby. Domácim násilím sa mieni veľmi tvrdá a nezdravá podoba partnerských vzťahov, označovaná ako zneužívanie partnera. Teda domáce násilie sa vyznačuje určitou intenzitou konania a trvaním.

V takýchto prípadoch je žiaduce a dôležité minimalizovať kontakt násilníka s obeťou a poskytnúť obetiam dočasnú ochranu prostredníctvom neodkladného opatrenia, aby sa zabránilo ďalšiemu zhoršovaniu ich postavenia.

27. Pre tento druh neodkladného opatrenia je irelevantné, či v prospech povinnej osoby svedčí vlastnícke alebo iné subjektívne právo vo vzťahu k dotknutému domu alebo bytu. Prípadné obmedzenie výkonu vlastníckeho práva má v tomto prípade legitímny účel, ktorý je do značnej miery zdôraznený verejným záujmom. Samotné obmedzenie je pritom vždy dočasné, čo vyplýva priamo zo znenia právnej normy.

28. Vzhľadom na vyššie definované znaky domáceho násillia je dôvodné konštatovať, že dňa 24.10.2017 v posudzovanom prípade išlo o ojedinelý konflikt medzi bývalými manželmi, ktorý mal súd osvedčený. Tento vzhľadom na jeho priebeh a intenzitu nie je možné vyhodnotiť ako akt domáceho násillia. Produkovaný dôkaz - videonahrávka z konfliktu, bol dôležitý pre zhodnotenie stupňa vyvinutého fyzického či psychického násillia, resp. hrozby takéhoto správania odporcu voči navrhovateľke a následne pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení.

29. Z uvedeného dôkazného prostriedku je zrejmé, že ide o vzájomný konflikt bývalých manželov o mobilné telefóny za účasti maloletých detí. Manželia sa navzájom dožadovali vrátenia svojich mobilných telefónov. Teda nielen navrhovateľka nedisponovala svojim mobilným telefónom. Svojho mobilného telefónu sa dožadoval aj odporca. Mal. W. sa pohybovala v ich blízkosti a pritom ako sa rodičia vzájomne naťahovali, došlo k jej úrazu a úrazu navrhovateľky, ktoré boli hodnotené ošetrujúcim lekárom tak, ako je uvedené v bode 22. tohto uznesenia.

30. Ani z tvrdení navrhovateľky produkovaných v tomto konaní nevyplýva, že by sa v minulosti, či už pred rozvodom manželstva alebo následne po rozvode a úprave rodičovských práv k mal. deťom, vznikali v domácnosti podobné alebo iné konflikty, resp. verbálne útoky, ktoré by vzbudzovali v navrhovateľke obavu o jej život a zdravie alebo život a zdravie maloletých detí. Pritom navrhovateľka uvádzala, že otec sa stretával s deťmi výlučne počas týždňa v ich spoločnom dome. V súvislosti s posudzovaným správaním odporcu nebolo zo strany navrhovateľky osvedčené či tvrdené, že iniciovala konanie na novú úpravu práv a povinností otca k maloletým deťom, ktoré by sa spravdila v takejto situácii dalo očakávať ako reakcia matky na zabezpečenie účinnej ochrany mal. detí.

31. Vychádzajúc z citovanej zákonnej úpravy odvolací súd dospel k záveru, že konanie odporcu nenaplnia znak skutkovej podstaty domáceho násillia, a teda absentuje splnenie zákonného predpokladu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa ust. § 325 ods. 2 písm. e/ CSP, jeho nariadenie nie je dôvodné, a preto návrh navrhovateľky zamietol.

32. Vzhľadom na okolnosti prípadu - konflikt bývalých manželov prebehol za prítomnosti mal. detí - odvolací súd si dovoľuje dať do pozornosti skutočnosť, že obaja rodičia sú povinní sledovať najlepší záujem svojich maloletých detí. V tejto súvislosti, zohľadňujúc riešenú situáciu, je potrebné z hľadiska prevencie zdôrazniť vzájomné rešpektovanie rodičovských práv rodičmi maloletých detí, prejav úcty jedného rodiča v prítomnosti detí k druhému rodičovi ako základu pre plnohodnotný vývin dieťaťa, ako aj snahu rodičov zdržať sa riešenia konfliktov v ich prítomnosti a nevyhľadávať ďalšie konflikty. Obaja rodičia sú povinní prispievať k tomu, aby sa ich deti cítili bezpečne v prostredí, v ktorom sa zdržiavajú a neboli vystavované ich konfliktným situáciám, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť ich emocionálny vývin prípadne negatívne ovplyvniť vzťah k jednému alebo druhému rodičovi.

33. Podľa § 329 ods. 3 CSP ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

34. Dodatočná zmena skutkových okolností významná pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vytvára na strane navrhovateľky priestor na podanie nového návrhu.

35. O nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného a odvolacieho) rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, § 257 CSP a § 396 ods. 2 CSP tak, že nepriznal

odporcovi ako úspešnej procesnej strane proti navrhovateľke nárok na ich náhradu z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

36. Účelom tohto zákonného ustanovenia je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom v medziach stanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Zákon vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinný nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sám nezavinil, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán sporu, prihliada na postoj subjektov v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdному uplatneniu nároku a prihliadnúť i na postoj účastníkov v konaní.

37. Odvolací súd prihliadol na osobné a zárobkové pomery navrhovateľky. Z uvádzaných skutočností a pripojených dôkazov mal súd preukázať, že navrhovateľka je na predĺženej rodičovskej dovolenke a je poberateľkou dávok v hmotnej núdzi. Odvolací súd prihliadol aj na okolnosti, ktoré viedli navrhovateľku k uplatneniu nároku na súde tak ako uviedol vyššie. Uvedené dôvody viedli odvolací súd k rozhodnutiu, že odporcovi ako inak úspešnej procesnej strane nepriznal nárok na náhradu trov konania voči navrhovateľke.

38. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)